

ETI OWO-EKỌŃ
2 Ƒwed Timothy 2:1-26.
ỌYỌHỌ UKPEP-ƑKPO 415

Eke Ikpọ Owo

IKỌ IBUOT: “Sin ifik wut Abasi idem fo, ete idi owo eke edomode efiok, anam-utom eke minyeneke nta ndikop but, edi itimde isiak ikọ akpanikọ” (2 Ƒwed Timothy 2:15).

I Se Eti Owo EkọŃ Edide

Eti owo-ekọŃ Jesus Christ enyene ndidi ọkpọsọŃ owo ke mfọŃ, 2 Ƒwed Timothy 2:1.

Eti owo-ekọŃ enyene ndikpep mmọ efen ńko, 2 Ƒwed Timothy 2:2.

Eti owo-ekọŃ enyene ndibiom ukut, 2 Ƒwed Timothy 2:3.

Eti owo-ekọŃ inyeneke ndikọmọ idem esie, 2 Ƒwed Timothy 2:4.

Eti owo-ekọŃ enyene ndińwana ntiene item, 2 Ƒwed Timothy 2:5.

II Mme Utip Owo-ekoŃ

Ọtọ ińwań emi akpade utom enyene ndibem iso ndia mfri, 2 Ƒwed Timothy 2:6, 7.

Owo-ekọŃ krọs esikut ndutihọ ke ediwak ini, 2 Ƒwed Timothy 2:8, 9; Mme Hebrew 11:25.

Eti owo-ekọŃ enyene eńwońọ akamba utip, 2 Ƒwed Timothy 2:10-13. Mme Hebrew 10:35.

III Mme Utom Eti Owo-ekọŃ

Enye enyene nditi mme owo akpanikọ Abasi, 2 Ƒwed Timothy 2:14.

Eti owo-ekọŃ enyene ndisin ifik ńwut Abasi idem nte owo eke edomode efiok, 2 Ƒwed Timothy 2:15.

Enye enyene ndisua ukwań erikpep, 2 Ƒwed Timothy 2:16-18, 23.

IV Ukpono, Mme Usuhọre Itie

ỌkpọsọŃ isọŃ Abasi ọsọŃọ ada, 2 Ƒwed Timothy 2:19.

Ndusuk ńkpoduoho ke akwa ufok ena enọ ukpono, edi ndusuk ena enọ usuhọre-itie, 2 Ƒwed Timothy 2:20, 21.

Ndiseme ńkot Abasi ke edisana esit edi usuń emi edade enọ Abasi ukpono, 2 Ƒwed Timothy 2:22.

Eneńede etiń suń-suń ido ye ifure-ifure ido, 2 Ƒwed Timothy 2:24-26.

SE EKPEPDE EBAŃA

Udiana Ƒwed Paul emi enye ekewetde ọŃọ akparawa nsańa-utom Eti-mbuk Jesus Christ, edi akpatre Ƒwed emi owo-mbet oro ekewetde ke Ƒwed Abasi. Ke Ƒwed emi, akwa owo-mbet emi ama ọfiok ete ini unyọŃ imọ ke ererimbot emi ekpere, ọtọŃ nta ete Timothy abańa mme nsio-nsio utom emi ekenade enọ enye ndinam nte akparawa ọkwọrọ-ikọ ke Eti-mbuk ye nte anam-utom ndida mme ukpọŃ emi etakde nọ Christ.

Iwuk Ke Ido Anditiene-Christ.

Akpan ukot ikọ ukpep-ńkpọ emi otim owut nte owo-ekọŃ Christ ekpenyenede iwuk ke uwem anditiene-Christ esie. Ndinyene iwuk ke ido Abasi edi ńkpọ emi owo miwarake ndikut ke ererimbot emi, edi edieke nnyin ke akpanikọ idude ke ańwa ekọŃ Abasi ke usuń emi akpanade nnyin idu, owut ete nnyin ke idu uwem anditiene-Christ emi enyenede iwuk. Nnyin idibọhọke ukọbọ, ikọ ebiari, ukut, ye mme nsio-nsio ńkpọ eken emi Jesus ọkọdọhọde ete ke enyene ndisim kpukpru owo emi edude ete iwem ke Christ Jesus; edi ana nte edinam nnyin ayarade owut mmọ emi enyenede esit akpanikọ emi nnyin isobode ke ererimbot.

Uduak Abasi edi yak nti mbon-ekọŃ Christ esine ofuri ńkpọ ekọŃ enyuń edot ndinam utom nọ Ete-Ufok: “Afo ndien, eyen mi sọŃọ idem ke mfọŃ eke odude ke Christ Jesus.” Ƒkpọ-ekọŃ

anditiene-Christ edi Ikọ Abasi. Edieke Ikọ Abasi odukde ke esit ye uwem owo emi ańwanade eti eńwan mbuqtidem, enye enyene iberedem eke ọsọńọde ada.

Ọbọń ekpep mbon ekọń Esie ndikpep mmọ efen ńko. Ke ekọń obukidem, ata akamba owo inyeneke ini ndikpep nnyuń nteme mme ata mbufa owo mme ńkani ye mbufiok uńwana ekọń, edi enye asana utom oro ayak ọńọ mmọ efen emi ema ekeka anyan ke ifiok ke idak esie. Edi utom etubom ekọń ndikpep mmọ emi edude ke idak esie mbet uńwana ekọń, edi mme ńkani mbon-ekọń emi enyenede mbufiok enam ata utom ndikpep owo. “Nyuń men mme ikọ emi okokopde mi ke inua . . . yak nọ mbon akpanikọ, eke edikemedede ndikpep owo efen ńko.” Nti mbon-ekọń krọs ekpep enyuń enam ńkpọ Eti-mbuk inyuń idighe ke udori idem mmọ edi man mmọ edi uńwam enọ mmọ efen.

Ndime Ime

Ata akpan ukpep-ńkpọ emi enọde owo ke ekọń edi man mbon ekọń esọńọ idem enyuń edot, enyene odudu ke se mmọ ekade ndikut ke iso ekọń. Timothy ama okure ukpep-ńkpọ emi okodotde anditiene-Christ ndibọ, edi Paul, owo-mbet okoyom akparawa owo ekọń krọs emi ọdiọńọ ete ke mme mkpọsọń ńkpọ ke edi ke iso.

Մwed Abasi itińke inọ nnyin ite ke usuń Eti-mbuk edi ata mmem-mmem usuń, edi Abasi ọńwọńọ mfọń ye ukeme ọńọ mmọ emi esọńọde eda. “Tiene mi biom ukut, nte eti owo-ekọń Christ Jesus.” Paul ikemenke bed mfri-ukim inim Timothy ke iso, edi okowut enye usuń emi ọyọńọde ye ńkukim, afanikọń emi enye edisobode, ukọbọ emi enye anade ọdiọńọ ete imọ iyesobo. Nte ededi, Մwed Abasi ọyọńọ ye uwak eńwọńọ emi asańade ye akwa udori ọńọ mbon-ekọń krọs emi enamde akpanikọ: “Duk ke idara Ọbọń fo” (Matthew 25:23); “Koro utip mbufo ke Heaven omokpon” (Matthew 5:11, 12); “Edieke imede ime, iyeda ubọń ye Enye” (2 Timothy 2:12); “Enim anyanya eti ido ebeńe mi” (2 Timothy 4:8); “Mmọ enyuń edu uwem, enyuń eda ubọń ye Christ ke thousand isua” (Eriyarare 20:4).

Mmọ Emi Enyimedede

Ke ini owo onyimedede ndikabare ndi owo ekọń eke ikpọhidem, ọtọńọde ke usen oro enye etre ndidu uwem nte mmọ efen emi misinke enyiń ke ńwed ekọń. Nte mbet ekọń asańade, enye ọkpọń mme ufan esie, ye mbubehe esie, ye nte enye ekesidude uwem ke akpa man ekeme ndinam kpukpru se enyenede ndinam nte owo ekọń. Etiń ete ke mbon-ekọń Rome ke ini emi Paul, owo-mbet okodude, ikeyakke mmọ enyene ińwań, enyam urua, mme enam utom ekedededi emi edibiọńọde mmọ ke utom ekọń.

Ke ukem usuń oro Ikọ Abasi eteme mbon ekọń anditiene-Christ ndidomo ofuri ukeme mmọ ndidianare ńkpọń mme ńkukọp ńkpọ uwem emi man mmọ ekeme nditim nnam utom Ọbọń. Ke ediwak idaha Paul, owo-mbet ama ada ubok esie anam utom man enyene se enye adade ańwam idem ke ńkpọ uwem emi, edi ata akpan udọń ye uduak isọń esit esie ekedi ndikwọrọ Eti-mbuk Jesus Christ nnọ kpukpru owo ke kpukpru ebiet. Enye ikayakke ńkpọ uwem emi otimere enye mme ọbiọńọ enye ndinam utom emi ekekotde enye ke Eti-mbuk ndinam. Ọfọń nnyin ndida uwut-ńkpọ ke uwem Paul, owo-mbet nnyuń nnam nte enye akanamde.

Mme Utip

Owo-ekọń emi otimde anam utom esie ọfọń, ke ndusuk idaha anamde akan nte ekekerede, esibọ ukpono ke ndusuk ini ke ndidian enye uruk. Mme uruk emi edi se ekọń ekponode eti-eti. Ke ndusuk ini ekikere ndibọ mme uruk emi anam ndusuk mbon-ekọń ensin ifik eti-eti ekan nte mmọ ekpenamde ńkpọ. Man owo-ekọń ekeme ndibọ uruk emi, enye enyene ndisańa ke item ye mbet ekọń.

Mbon-ekọń ekọri ke idaha mmọ ke ekọń etiene nte mmọ ekpepde ńkpọ enyuń esańade nte edọńọde ete esańa; ńko mmọ enyene ndinim idem mmọ ke idak ukara ekọń. Ukem-ukem ntre owo-ekọń Christ enyene ndińwana nte mbet etemedede, onim idem esie ke item emi odude ke Մwed Abasi, edieke enye oyomde Edidem Ndidem ọńọ imọ utip. Eyenọ enye emi anamde ke ofuri esit utip, ke uwem emi ye ke uwem emi edidide. Mme anditiene-Christ emi edude uwem enọ Abasi ofuri ini esiwak ndibọ erimenere nnim ke akamba itie emi enyenede ukpono ke otu mme anditiene-Christ. Okposuk editiede nte ke ebe ekpọń nnyin ke uwem emi, ke nnyin idisimke itie emi ọdọńde nnyin,

edi utom Abasi emi inamde ke ofuri esit eyenọ nnyin utip ke uwem emi edidide. “Owo eke akande, onyũ anamde mme utom Mi tutu osim utit, nyenọ enye odudu ndikara mme idut; ndien enye eyedada esañ ukwak akara mmọ” (Eriyarare 2:26, 27).

Eti Ye Idiọk

“Sin ifik wut Abasi idem fo, ete idi owo eke edomode efiọk, anam-utom eke minyeneke ntak ndikop but, edi itimde isiak ikọ akpanikọ” Ukpep-ńkpọ Ikọ Abasi edi ata eti ukpep-ńkpọ emi ofonde akan. Ke ini Joshua akadade nditọ Israel osim ke Isọñ Uñwọñọ, ema etim enọ enye item nditim ńkere ńwed Ibet okoneyo ye uwemeyo, (Joshua 1:8). Abasi ama ọnọ ewuhọ ete edidem Israel kiet-kiet osioño ńwed Ibet Abasi ewet onyũ ekpep ke ofuri eyo uwem esie (Deuteronomy 17:18, 19). Paul ama ewet ọnọ Timothy: “tutu ndi, sin ifik ke erikot ńwed nnọ owo, ye ke erikwọrọ ikọ, ye ke erikpep owo ńkpọ ... Tiñ enyin nam mme ńkpọ emi; sin idem ke esit ofuri-ofuri; man kpukpru owo ekut ńkọri fo ke eti ido” (1 ńwed Timothy 4:13, 15).

“Fap idem ke idiọk ye ikpikpu ndutiñ, koro oro edi se idinamde mme owo ekọri ke unana uteñe Abasi.” Erimbot ọyọhọ ye mme utọ ńkpọ oro mfin emi, akpan akpan ke ini mmọ emende ikọ ifiọk ńwed ye ukpep-ńkpọ obot (science) efuho ke iso. Ukpep ńkpọ ye ekikere owo emi minyeneke akpan oruñ ye akpanikọ Abasi ke esit emi añwanade-ñwana ye ikọ Abasi owot akpanikọ Abasi ke esit ediwak nditọ ufọk-ńwed onyũ anam mbuotidem mmọ emem, ndusuk ini ananam mbuotidem owo akpa ofuri-ofuri ke Abasi. Ke nditim ntiñ, nditọ mme nsu-nsu ukpep-ńkpọ emi ke esit owo nsio akpanikọ Abasi mfep, idighe se owo ndomo-kiet akpayakde otibe ọnọ enye. Edieke nnyin ibode ikọ Abasi ọyọhọ-ọyọhọ, ye ofuri mbuotidem ke Abasi, nnyin imekeme ndinyene ọyọhọ erikan ke se ededi emi ediwọrọde ada nnyin ke iso ke eririmbot emi, ndien ikpat nnyin idifebekede. Nnyin iyediño se ikpenamde adaña nte nnyin idisobode ye mme nsio-nsio ukwañ erikpep ye ndisime eneni emi: dianare kpọñ mmọ.

Eti Itiat Ukot-ufọk

Ke ekikere owo obukidem, ye nte ńkpọ eketiede ye Paul, owo-mbet ke esede enyọñ-enyọñ, ekpetie nte ama ọdiọk eti-eti ye enye. Enye ama ọfiọk ete ke ini imọ ndikpọñ eririmbot emi ama ekpere, enye ama onyũ okut nte ndusuk mme nsaña utom esie ekpọñde enye, ndusuk ewọñre eduk ndisaña mkpep mme owo ukwañ ukpep-ńkpọ. Okposuk edi ekedide ntre, mbuotidem esie ọkọdọdiọñ okpon eti-eti: “Edi ọkpọsọñ isọñ, eke Abasi okowukde ufọk Esie ke esit, ọsọñọ ada.” Mme owo ekeme ndikpuhọre, edi Ikọ Abasi ikpuhokere. Adaña nte nnyin ikutde unana eti erikpep ye nte mme owo ewọrọde etiene ukwañ ukpep-ńkpọ, nnyin ńko ikpenyene ndisọñọ nda ke akpanikọ emi ọdọhọde ete ke se Abasi ama akanam ọsọñọ ada andibiat enye inyũ iduhe. Oro edi itiat ukot-ufọk emi owo mikemeke ndimen mfep. Oro edi akwa itiat inuk, itiat Gibraltar ọnọ mbuotidem ikọ Abasi emi edisọñọde eda ke akpanikọ Edisana Ikọ Esie.

“Abasi ọmọfiọk mmọ emi enyenede Enye.” Idighe Abasi ndifiọk mmọ oro enyenede Enye ikpọñ, edi Enye enyene mmọ. Edi utibe-ńkpọ owo ndifiọk nte ke Abasi enyene imọ. Enye okot mme erọñ esiemọ ke enyiñ ke enyiñ, onyũ ada mmọ ọwọrọ . . . Edi mmọ iditieneke esen owo, edi eyefeñe ekpọñ enye: Koro mmọ midioñoke uyo isen owo” (John 10:3, 5). Ediwak isen uyo edu ke eririmbot mfin emi, edi nti erọñ iditieneke esen uyo oro, edi eyetiene uyo Ete-Ufọk mmọ. Enye ama ọsọñọ owuk mmọ ke usuñ edinen ido. Enye ama esin odudu ke esit ye ukpọñ mmọ man etiene enye, anam mmọ efre ebaña ikpikpu uyom eririmbot emi, ibọhọke ndinọ ọyọhọ mkpañ utọñ ke suñ-suñ ekpuri uyo emi otode Ete-Ufọk.

Ke Suñ-suñ Ido

Mme item emi enode ke 2 ńwed Timothy 2:22-26, ena ata iñwan-iñwan. Mmọ etim enam añwana se idide ata utom eyen Abasi kiet ye kiet eken. Edi mbubehe nnyin ndidi andisọñọ kiet eken idem, nnyũ ndi kiet emi ọyọhọde ye Spirit Eti Owo Samaria, ndidomo ofuri ukeme nnyin ke ndifiak nnam enye emi ọkọduode ọtọñ ntak adaha ada ke Spirit.

Iduhe idara eke okponde ke esit ye uwem owo akan owo ndinyaña mme ukpọñ eke ema eketak nsio ke itie mfiak-edem. Edi akpan ńkpọ ndinọ uñwam. Ndida uñwam nsok mmọ oro minyeneke uñwam, ndimenere mmọ emi edude ke usuhọre itie, mbon iduọ, mbon mmemidem, ndisọñọ mmọ idem nte ke odu enye emi odoride enyin onyũ enyenede eti udọñ ndikut nte mmọ edade Obio-ubọñ

enyene, ada idaresit ye mme edidiõn esin ke uwem owo. Edieke kpukpru nnyin idikemedede ndinam mme ñkpõ emi, nnyin iyedi nti mbon-ekõn Jesus Christ.

MME MBUME

- 1 Nso ukut ke ekpekot eti owo ekõn Jesus Christ ete obiom?
- 2 Nso idi ntak emi eti owo ekõn mikpadaha uwem esie ikõkõmõ ke ñkpõ uwem emi?
- 3 Nso idi eti ye ukpep-ñkpõ emi õfõnde akan?
- 4 Nso ke ekeme ndinam ke idiõk ye ikpikpu ndutiñ? Nso idi ntak?
- 5 Nso ñkpõ õsõõõ ada, ikereke se mme owo etiñde me enamde?
- 6 Owo ekeme didie ndisaña nsim itie ukpono ke abaña uduak Abasi?
- 7 Nam itie ñwed Abasi emi õyõõõ “Fehe kpõn idiõk itõn ini uyen ...”
- 8 Nso ida akwa idaresit isin ke uwem ye esit owo?